Sisäisen valvonnan toimivuus valtionhallinnossa

Eduskunnan tarkastusvaliokunta, 28.5.2024

Tanja Wistbacka, Valtiokonttori

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Valtiokonttorin rooli

- Valtiokonttori ohjaa ministeriöitä, virastoja ja laitoksia taloushallinnon prosesseissa sekä niihin sisältyvissä kontrolleissa antamalla määräyksiä ja ohjeita
  - Valtiokonttorilla ei ole suoraa näkyvyyttä siihen, miten sisäisen valvonnan menettelyitä valtionhallinnossa noudatetaan
- Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) tarkastaa ministeriöiden, virastojen ja laitosten sisäisen valvonnan toimivuutta
- Valtiokonttori päivittää määräyksiään ja ohjeitaan VTV:n tarkastuksissaan tekemien havaintojen ja antamiensa suositusten pohjalta

Taloussääntömääräys on keskeinen

- Valtiokonttori on antanut määräyksen kirjanpitoyksikön taloussäännön laatimisesta ja päivittämisestä
- Taloussäännön tulee yhdessä kirjanpitoyksikköön kuuluvien virastojen ja laitosten hallinnosta annettujen säädösten ja niiden nojalla annettujen työjärjestysten kanssa luoda asianmukaiset ja riittävät perusteet sisäisen valvonnan menettelyille
- Taloussäännöstä on käytävä ilmi, miten talousarvioasetuksessa ja muissa säädöksissä yleisellä tasolla asetetut vaatimukset ja tavoitteet pyritään toteuttamaan talouden toimintaprosesseissa ja menettelyissä

Taloussääntömääräys on keskeinen

- Taloussäännössä määrättävät sisäisen valvonnan menettelyt tarkoittavat kaikkia niitä toimenpiteitä, joilla kirjanpitoyksikön sekä siihen kuuluvien virastojen ja laitosten johto pyrkii pitämään taloudenhoitoon liittyvät riskit hallittavalla tasolla. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa tehtävien riittävä erillään pito ja selkeä vastuuttaminen, vaarallisten työketjujen eliminointi sekä erilaiset tarkastamis- ja täsmäyttämistoimenpiteet.

Taloussääntömääräys on keskeinen

- Taloussäännössä annetaan myös määräykset menettelyistä havaittaessa taloudenhoidossa virheitä tai väärinkäytöksiä. Määräyksillä varmistetaan, että havainnoista ilmoitetaan ja että ilmoituksiin reagoidaan asianmukaisesti.
- Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 16 §:n mukaan valtion viranomaisen, laitoksen, liikelaitoksen ja valtion rahaston on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava viipymättä toiminnassaan tehdystä, sen hoitamiin tai vastattavina oleviin varoihin tai omaisuuteen kohdistuneesta väärinkäytöksestä tarkastusvirastolle

Sisäisen valvonnan toimivuus

- Valtiokonttorin näkemyksen mukaan taloushallinnon prosessit ja kontrollit toimivat valtionhallinnossa varsin hyvin
- VTV:n tekemät sisäisen valvonnan puutteisiin liittyvät havainnot eli kertomushuomautukset sisäisestä valvonnasta ovat vähentyneet viimeisten vuosien aikana

Sisäisen valvonnan toimivuus

Vuosi	Kertomushuomautusten lkm
2016	14
2017	16
2018	10
2019	8
2020	6
2021	9
2022	7

Kiitos!